

6. podzakonski akt po ZRud-1		Faza:
Številka:	007-240/2010	OSNUTEK
EVA:	2010-2111-0104	za javno obravnavno

Na podlagi šestega odstavka 76. člena Zakona o rudarstvu (Uradni list RS, št. 61/10, 62/10-popr. in 76/10) izdaja ministrica za gospodarstvo

PRAVILNIK o rudarski reševalni službi

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (predmet pravilnika)

Ta pravilnik določa pogoje za opravljanje reševalne službe v rudnikih (v nadaljnjem besedilu: rudarska reševalna služba), naloge, organizacijo ter minimalno opremo in sredstva rudarske reševalne službe, število osebja rudarske reševalne službe in pogoje, ki jih morajo izpolnjevati tisti, ki opravljajo to službo.

2. člen (pojmi)

Pojmi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo enak pomen, kot jih določa Zakon o rudarstvu.

II. OPRAVLJANJE RUDARSKE REŠEVALNE SLUŽBE

1. Naloge in organizacija rudarske reševalne službe

3. člen (naloge rudarske reševalne službe)

(1) Naloge rudarske reševalne službe so:

1. da usposablja rudarske reševalce in zagotavlja reševalno opremo,
2. da takoj organizira pomoč ljudem v jami, ko so v nevarnosti,
3. da omogoči gibanje in opravljanje del pri reševanju ljudi in premoženja,
4. da na poziv kateregakoli izvajalca rudarskih del prihiti na pomoč,
5. da ukrepa v primeru zavarovanja nevarnosti vdorov plina, vode in mulja ali nastanka požara,
6. da na poziv pristojnega regionalnega centra za obveščanje prihiti na pomoč pri reševanju ljudi in premoženja v primeru elementarnih nesreč in
7. da opravlja druga dela, za katera je usposobljena.

(2) Rudarska reševalna služba mora sodelovati z bližnjimi gasilskimi enotami oziroma društvi.

4. člen (obveznost rudarske reševalne službe)

(1) Opravljanje rudarske reševalne službe mora zagotoviti izvajalec rudarskih del, ki:

1. izvaja podzemeljska rudarska dela, ali
2. dela v ognje in eksplozijsko nevarnih obratih, ali
3. dela, pri katerih lahko nastanejo strupeni plini, pare ali nevarnosti vdorov plina, vode in mulja.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka mora zagotoviti opravljanje rudarske reševalne službe tudi izvajalec rudarskih del v površinskem kopu, če je narava njihovega dela takšna, da ni mogoče uspešno izvajati reševanja s civilnimi reševalnimi službami

(3) Če v istem rudniku, v katerem je opravljanje rudarske reševalne službe obvezno, izvajata rudarska dela dva ali več izvajalcev rudarskih del, morajo takšni izvajalci organizirati skupno rudarsko reševalno službo.

(4) V primeru iz prejšnjega odstavka sklenejo izvajalci rudarskih del pisni sporazum, v katerem določijo ukrepe za organizirano skupno opravljanje rudarske reševalne službe.

5. člen

(vodja rudarske reševalne službe)

Rudarsko reševalno službo vodi oseba, ki izpolnjuje pogoje za tehničnega vodjo rudarskega podjetja in jo na to mesto imenuje izvajalec rudarskih del (v nadaljnjem besedilu: vodja rudarske reševalne službe).

6. člen

(organiziranje rudarske reševalne službe)

(1) Rudarska reševalna služba mora biti organizirana na način, ki zagotavlja opravljanje njenih nalog.

(2) Izvajalec rudarskih del, ki mora zagotoviti opravljanje rudarske reševalne službe, zagotavlja opravljanje nalog rudarske reševalne službe tako, da zagotovi:

- opremo in prostore za nemoteno in stalno delovanje rudarske reševalne službe,
- sistem zvez med rudarsko reševalno službo in drugimi službami v rudniku, pristojnim regionalnim centrom za obveščanje in bližnjimi gasilskimi enotami oziroma društvi,
- pravočasno alarmiranje ob morebitnih nesrečah v rudniku,
- dodatno opremo in sredstva za reševanje na določenih lokacijah v pridobivalnih prostorih in
- poseben prostora znotraj rudniškega prostora, na katerem se lahko opravlja praktične vaje iz reševanja.

7. člen

(načrt obrambe in reševanja)

(1) Izvajalec rudarskih del iz 4. člena tega člena mora izdelati načrt za preprečevanje rudniških nesreč in vodenje operacij reševanja v primeru rudniške nesreče (v nadaljnjem besedilu: načrt obrambe in reševanja).

(2) Načrt obrambe in reševanja mora biti usklajen s pristojnim regionalnim centrom za obveščanje, s katerim se določijo meje odgovornosti v primeru rudniške nesreče.

(3) Aktualnost in ustreznost načrta obrambe in reševanja se mora pregledati in po potrebi dopolniti vsaj enkrat letno, obvezno pa po vsaki večji rudniški nesreči.

8. člen

(način obveščanja rudarske reševalne službe)

(1) Način obveščanja rudarske reševalne službe v primeru rudniške nesreče mora biti določen v internih aktih izvajalca rudarskih del.

(2) O aktiviranju reševalne čete je treba obvestiti pristojni regionalni center za obveščanje, ki postopa v skladu s predpisi, ki urejajo naravne in druge nesreče.

9. člen

(sestav rudarske reševalne službe)

Rudarsko reševalno službo sestavljata:

- reševalna postaja in
- reševalna četa.

2. Rudarska reševalna postaja

10. člen

(pogoji za rudarsko reševalno postajo)

(1) Izvajalec rudarskih del, ki mora organizirati rudarsko reševalno službo, mora zagotoviti določene prostore, namenjene za rudarsko reševalno postajo. Lokacija rudarske reševalne postaje mora biti v bližini vhoda v jamo.

(2) Nad vhodnimi vrati v prostore rudarske reševalne postaje mora biti dobro viden in ponoči razsvetljen napis »REŠEVALNA POSTAJA«.

(3) Vstop v prostore rudarske reševalne postaje mora biti pooblaščenim osebam omogočen v vsakem času.

11. člen

(možnost skupne rudarske reševalne postaje)

Za več jam, katerih medsebojna oddaljenost ne presega 1 km, se lahko namesto posameznih rudarskih reševalnih postaj formira skupna rudarska reševalna postaja.

12. člen

(prostori rudarske reševalne postaje)

(1) Rudarska reševalna postaja mora imeti naslednje prostore:

1. prostor za shranjevanje in vzdrževanje reševalne in druge opreme,
2. prostor za osebje, ki obsegajo prostor z garderobnimi omaricami in sanitarije in
3. opazovalno mesto za dežurno osebo.

(2) Prostori za shranjevanje in vzdrževanje reševalne ter druge opreme morajo biti ustrezno veliki in urejeni. Pri ustvarjanju pogojev v prostorih za shrambo je treba upoštevati navodila proizvajalcev reševalne opreme.

(3) Velikost prostora za osebje se določi glede na število članov reševalne čete (v nadaljnjem besedilu: reševalci), določenega z načrtom obrambe in reševanja.

13. člen

(temeljne zahteve glede opreme rudarske reševalne postaje)

(1) Rudarske reševalna postaja mora biti opremljena z določenim številom izolacijskih reševalnih aparatov na kisik za zaščito dihalnih organov (v nadaljnjem besedilu: reševalni aparat). Reševalni aparati morajo biti vedno v brezhibnem stanju za uporabo.

(2) Reševalna postaja rudnika z nevarnimi pojavi metana, nevarnim premogovim prahom, nevarnimi pojavi požarov, škodljivimi plini in drugimi nevarnimi pojavi mora imeti najmanj dvanajst, drugi rudniki pa najmanj šest reševalnih aparatov.

(3) V posebnih pogojih, kot so zapiranje rudnika, muzejska dejavnost in drugi, se število reševalnih aparatov oziroma organiziranost reševalne službe določi s splošnim aktom o varnosti in zdravju pri delu podjetja.

(4) Rudarske reševalna postaja, ki razpolaga z različnimi tipi reševalnih aparatov, mora imeti reševalce, ki so izurjeni za uporabo vseh tipov reševalnih aparatov.

(5) V resnih primerih intervencije v jami ni dovoljeno opremiti reševalca s takim tipom reševalnega aparata, za katerega uporabo ni popolnoma usposobljen.

14. člen

(vrsta opreme rudarske reševalne postaje)

(1) Rudarska reševalna postaja mora biti opremljena:

1. z določenim številom reševalnih aparatov,
2. z določenim številom naprav za vpijanje in vsrkavanje ogljikovega monoksida (CO) in dioksida (CO₂) v obliki absorpcijske patrone (v nadaljnjem besedilu: vpijač) in jeklenk za kisik,
3. z določenim številom rezervnih delov za reševalne aparate,
4. z visokotlačno pretočno črpalko za polnjenje jeklenk s kisikom za reševalne aparate,
5. z merilnim instrumentom za preizkušnje brezhibnosti reševalnih aparatov,
6. s sredstvi za razkuževanje in čiščenje reševalne opreme,
7. z najmanj enim aparatom za umetno dihanje (oxylog, pulmotor),
8. s tehtnico za tehtanje vpijačev,
9. s potrebnim številom torbic prve pomoči in druge opreme za dajanje prve pomoči,
10. z merilnimi napravami za merjenje koncentracije plinov,
11. s sredstvi za vezo (prenosni telefon s kablom in drugo),
12. s potrebnimi sredstvi (orodje, material) za hitro urejanje ali spremembo režima zračenja,
13. s sredstvi in opremo za gašenje jamskih požarov in
14. z ustrezno nadomestno razsvetljava.

(2) Potrebno število in vrsta opreme za reševanje se določita z načrtom obrambe in reševanja.

15. člen

(uporabnost opreme rudarske reševalne postaje)

(1) V rudarski reševalni postaji se smejo uporabljati samo tisti reševalni aparati, ki imajo ustrezne certifikate.

(2) Reševalni aparati morajo biti nameščeni na primernem mestu.

(3) Reševalni aparati in zaščitne maske ter ustniki morajo biti oštevilčeni.

(4) Neuporabni reševalni aparati morajo biti na določenem mestu in ustrezno označeni.

16. člen

(zagotavljanje brezhibnosti reševalnih aparatov)

(1) Pregled in preizkus brezhibnosti reševalnih aparatov se mora opraviti najmanj enkrat mesečno, po vsaki uporabi in po vsaki zamenjavi funkcionalnega sestavnega dela. Najmanj enkrat letno mora opraviti pregled in preizkus reševalnih aparatov strokovna oseba, pooblaščenca s strani pristojnega inšpekcijskega organa. O pregledu in preizkusu se izdela poročilo. Pregled in preizkus se morata opraviti po navodilih proizvajalca reševalnih aparatov.

(2) Pred uporabo mora reševalec sam opraviti pregled in »grobi« preizkus reševalnega aparata.

(3) Reševalni aparati se morajo po uporabi temeljito očistiti, pregledati in preizkusiti.

(4) O vsaki uporabi, pregledu in preizkusu reševalnih aparatov se mora voditi evidenca.

17. člen

(zagotavljanje brezhibnosti jeklenk za kisik)

(1) V reševalnih aparatih se smejo uporabljati jeklenke za kisik, ki so preizkušene po veljavnih predpisih. Jeklenke morajo biti opremljene s podatki, ki jih zahtevajo tehnični normativi za visokotlačne premične posode.

(2) Jeklenke se lahko polnijo s tlakom, ki ga je določil proizvajalec reševalnega aparata.

(3) Kemična čistost kisika v jeklenkah mora znašati najmanj 99,5%.

18. člen

(zagotavljanje brezhibnosti vpijačev)

(1) V reševalnih aparatih se lahko uporabljajo samo brezhibni vpijači. Za uporabnost in kontrolo vpijačev se morajo upoštevati navodila proizvajalca.

(2) Kontrola vpijača se mora opraviti s tehtanjem na gram natančno.

(3) Vsak vpijač mora biti opremljen z naslednjimi podatki:

1. številka vpijača,
2. datum izdelave oziroma polnjenje vpijača,
3. teža vpijača,
4. datum kontrole vpijača in
5. datum uporabnosti vpijača.

19. člen

(zagotavljanje brezhibnosti mask)

Brezhibnost zaščitne maske se mora ugotoviti s pregledom in preizkusom po navodilih proizvajalca.

20. člen

(zagotavljanje baz jamskega reševalnega oddelka)

(1) Če je v načrtu obrambe in reševanja predvideno, da morajo biti v jami oziroma na deloviščih stalno ali začasno nameščeni reševalni aparati in druga reševalna oprema, se mora v njih določiti najprimernejše mesto glede namestitve in možnosti hitre uporabe kot baza jamskega reševalnega oddelka.

(2) Pregled baz iz prejšnjega odstavka in v njej nameščene reševalne opreme opravlja pooblaščen servisier najmanj enkrat mesečno.

21. člen

(dodatna oprema rudarske reševalne postaje)

V rudarski reševalni postaji morajo biti na vidnem mestu izobešeni:

1. seznam reševalcev z navedbo naslovov in telefonskimi številkami, na katerih so reševalci ves čas dosegljivi, ter razpored po delovnih izmenah,
2. pregledne rudarske (jamske) karte, določene z načrtom reševanja,
3. navodila o delu članov reševalne čete,
4. prikaz znakov – signalov za sklic reševalne čete in sporazumevanje članov ekip v času reševalne akcije,
5. telefonske številke:
  - rudarskih reševalnih služb rudnikov Slovenije,
  - rudarske inšpekcije,
  - centra za obveščanje,
  - policije,
  - najbližje zdravstvene ustanove,
  - pooblaščenega zdravnika,
  - najbližjih gasilskih enot oziroma društev in
  - občine, na katere območju leži rudnik.

22. člen

(obveznost evidence rudarske reševalne postaje)

V rudarski reševalni postaji se mora voditi evidenca:

1. o delu rudarske reševalne službe – reševalne čete,
2. o pregledih in preizkusih reševalnih aparatov,
3. reševalcev in članov reševalne službe,
4. zdravniških pregledih reševalcev,

5. opreme reševalne postaje,
6. jeklenk za kisik za reševalne aparate in
7. vpijačev.

23. člen

(vodja reševalne postaje)

Vodja rudarske reševalne službe mora določiti strokovno osebo za vodenje rudarske reševalne postaje (v nadaljnjem besedilu: vodja rudarske reševalne postaje).

Vodja rudarske reševalne postaje je odgovoren za vzdrževanje in brezhibno stanje reševalnih aparatov, ostale reševalne opreme in naprav v rudarski reševalni postaji ter za evidenco iz prejšnjega člena.

2. Rudarska reševalna četa

24. člen

(način formiranja reševalne čete)

(1) Rudarska reševalna služba mora imeti formirano rudarsko reševalno četo.

(2) V rudarsko reševalno četo se delavci vključujejo prostovoljno, razen nadzorno-tehničnega in inženirskega osebja, ki je vključeno v reševalno četo po službeni dolžnosti.

25. člen

(sestav rudarske reševalne čete)

Rudarsko reševalno četo sestavljajo:

1. vodja reševalne čete,
2. namestnik vodje reševalne čete,
3. vodje in namestniki formacij reševalne čete (grupa, vod, ekipa),
4. reševalci,
5. orodjarji – oskrbniki reševalne postaje,
6. inštruktorji in
7. člani tehničnega oddelka.

26. člen

(pogoji za vključitev v rudarsko reševalno četo)

(1) V rudarsko reševalno četo se sprejemajo kvalificirani delavci z najmanj tremi leti delovnih izkušenj v jami. Vključeno mora biti osebje vseh strok: rudarji, kovinarji, električarji in drugi.

(2) Aktivni reševalci so lahko samo tisti, za katere je z zdravniškim pregledom ugotovljeno, da so sposobni za delo z reševalnim aparatom pri reševalnih akcijah v rudnikih.

(3) Zdravstveno stanje aktivnih reševalcev se ugotavlja najmanj enkrat letno in po vsaki daljši bolezni.

(4) Starostna meja reševalcev se določi z načrtom obrambe in reševanja.

(5) Izjemoma smejo uporabljati reševalni aparat tudi osebe nadzorno-tehničnega in inženirskega osebja, ki imajo opravljen izpit za reševalca in ustrezno zdravniško spričevalo.

27. člen

(število reševalcev)

(1) Število reševalcev se določi z načrtom obrambe in reševanja.

(2) Reševalna četa rudnika z nevarnimi pojavi iz drugega odstavka 13. člena tega pravilnika mora šteti najmanj dvanajst aktivnih članov.

(3) Reševalci morajo biti razporejeni sorazmerno na vse izmene in območja v jami. Za posebne pogoje se upošteva določbe petega odstavka 13. člena tega pravilnika.

28. člen

(sestav reševalne čete)

(1) Reševalna četa je sestavljena iz osnovnih enot, ki štejejo najmanj tri aktivne reševalce, od katerih je eden razporejen v reševalni četi kot vodja ekipe in drugi kot njegov namestnik.

(2) Če nastopa v reševalni akciji pri reševanju ponesrečencev samo ena ekipa, mora biti sestavljena iz najmanj petih aktivnih članov.

(3) Vodjo ekipe in njegovega namestnika določi vodja reševalne čete.

29. člen

(vodenje reševalne čete)

(1) Reševalno četo operativno vodi vodja reševalne čete, ki je lahko tehnični vodja izvajalca rudarskih del oziroma od njega pooblaščen oseba.

Vodja reševalne čete mora zagotavljati:

- da je reševalna četa po svojem sestavu in po številu članov v vsakem trenutku pripravljena in usposobljena za reševalno akcijo,
- da sprejema nove reševalce, kakor tudi odloča o prenehanju članstva,
- določeno rezervo reševalne opreme in rezervnih delov,
- nadzor pri preizkušanju in pregledih reševalnih aparatov, reševalne in druge opreme,
- hitro obveščanje članov reševalne čete in vseh pristojnih organov v primeru sklica,
- vodenje evidence o delu reševalne čete.

30. člen

(usposabljanje reševalcev)

(1) Reševalci morajo biti poučeni in usposobljeni za reševanje v primeru nesreč. Usposabljanje članov rudarske reševalne čete se mora organizirati v obliki tečajev, ki zajemajo teoretični in praktični del.

(2) Reševalci lahko postanejo samo osebe, ki so po končanem tečaju uspešno opravile izpit pred strokovno komisijo rudarskega podjetja.

(3) Reševalci morajo opravljati praktične vaje v ustreznem prostoru na površini in v jami.

(4) Prostor, namenjen za vaje na površini, mora biti urejen tako, da ga je možno zadimiti, ustvariti povišano temperaturo in pogoje, ki se pojavljajo v primeru reševalnih del v jami.

(5) Prostori, namenjeni za vaje, morajo biti opremljeni z labirintom (lestve, ozki prehodi) in napravami za merjenje fizične sposobnosti. Fizična obremenitev se lahko spremlja telemetrijsko, v vsakem primeru pod zdravniškim nadzorom.

(6) Aktivni reševalci morajo opraviti vaje v ustreznem prostoru, namenjenim za vaje najmanj enkrat letno.

31. člen

(obveznost teoretičnih praktičnih vaj)

(1) Reševalci morajo imeti enkrat na mesec teoretično ali praktično vajo.

(2) Najmanj dvakrat na leto se morajo izvesti vaje, ki ustrezajo nesreči v jami, in sicer po načrtu obrambe in reševanja.

(3) Najmanj enkrat na leto vodja reševalne čete skliče »tihan sklic« reševalne čete, da preveri njeno pripravljenost za reševanje.

32. člen

(obveznost evidence o reševalcih)

(1) O opravljenih teoretičnih in praktičnih vajah se za vsakega reševalca vodi evidenca.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka se vodi na matičnih listih.

(3) V matični list se vpišejo naslednji podatki o posameznem reševalcu.:

1. matična številka,
2. priimek in ime,
3. rojstni podatki,
4. poklic in delovno mesto,
5. datum o opravljenem izpitu za reševalca,
6. funkcija v reševalni četi,
7. naslov bivališča in telefon ter naslov e-pošte, če obstaja,
8. o opravljenih zdravniških pregledih,
9. o usposabljanju in
10. o teoretičnih in praktičnih vajah ter sodelovanjih v reševalnih akcijah.

33. člen

(operativna navodila za delo reševalne čete)

Izvajalec rudarskih del mora na podlagi načrta obrambe in reševanje izdelati operativna navodila za delo reševalne čete, ki morajo biti vročena vsakemu reševalcu.

34. člen

(možnost ustanovitve koordinacijskega odbora rudarskih reševalnih služb)

Reševalne službe izvajalcev rudarskih del, ki izvajajo rudarska dela na območju Republike Slovenije, lahko kot skupni organ oblikujejo koordinacijski odbor rudarskih reševalnih služb (v nadaljnjem besedilu: odbor).

Namen odbora je poenotenje in usklajevanje delovanja reševalnih čet izvajalec rudarskih del iz prejšnjega odstavka, in sicer pri reševalnih akcijah, strokovnem usposabljanju jamskih reševalcev, nabavi opreme za reševanje in drugih dogovorjenih nalogah.

Način dela in organe odbora določi odbor s poslovnikom, ki ga sprejme z večino včlanjenih rudarskih reševalnih služb..

III. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

35. člen

(uskladitev ustanovitev rudarskih reševalnih služb)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se šteje, da so rudarske reševalne službe, ustanovljene na podlagi Pravilnika o rudarski reševalni službi del (Uradni list RS, št. 117/05), ustanovljene v skladu s tem pravilnikom.

36. člen

(uskladitev imenovanj reševalcev)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se šteje, da so osebe, imenovane za reševalce na podlagi Pravilnika o rudarski reševalni službi del (Uradni list RS, št. 117/05), imenovane v skladu s tem pravilnikom.

37. člen

(uskladitev evidenc)

Za evidence iz 12. in 32. člena Pravilnika o rudarski reševalni službi del (Uradni list RS, št. 117/05), vzpostavljene pred uveljavitvijo tega pravilnika, se z dnem uveljavitve tega pravilnika šteje, da so vzpostavljene v skladu s tem pravilnikom

38. člen

(uskladitev koordinacijskega odbora rudarske reševalne službe)

Koordinacijski odbor rudarske reševalne službe iz 34. člena Pravilnika o rudarski reševalni službi del (Uradni list RS, št. 117/05) nadaljuje z delom kot odbor iz 34. člena tega pravilnika.

39. člen

(prenehanje z uporabo)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o rudarski reševalni službi del (Uradni list SRS, št. 117/05).

40. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati 1. januarja.2011.

Št. 007-240/2010

Ljubljana, dne ..... 2010.

EVA 2010-2111-0104

mag. Darja Radić
MINISTRICA
za gospodarstvo